

STATNETT SF
Postboks 4904 Nydalen
0423 OSLO

Vår dato: 24.10.2024

Vår ref.: 202410357-6 Oppgis ved henvendelse

Deres ref.:

Saksbehandler:

Jonas Mathisen

jonm@nve.no / 22959158

NVE gir konsesjon til et reaktivt kompenseringсанlegg i Smestad transformatorstasjon

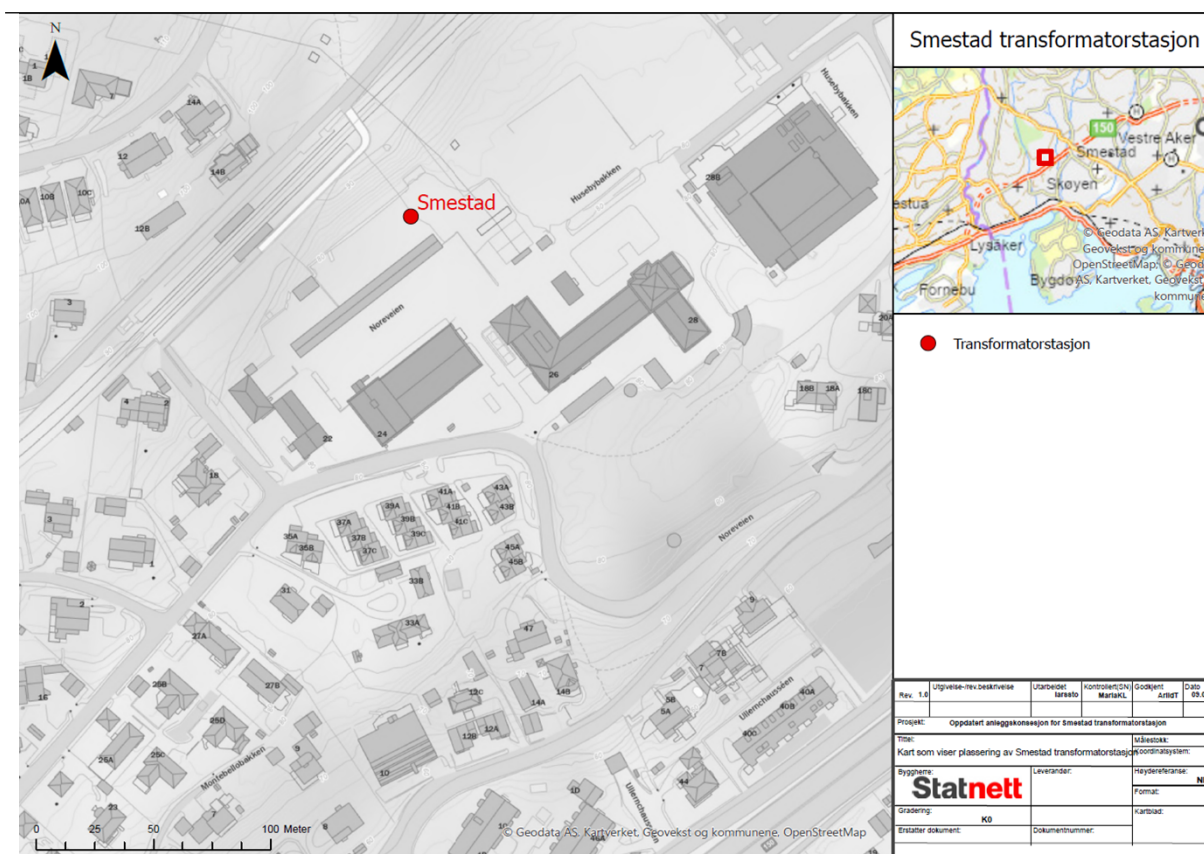
Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) har i dag gitt Statnett SF konsesjon for å bygge, eie og drive et kompenseringсанlegg med spenning (420) 300 kV i Smestad transformatorstasjon. Vedlagt oversendes NVEs tillatelse av i dag, NVE-ref. 202410357-5. Dokumentene er også å finne på www.nve.no/20458/A.

Denne tillatelsen kan påklages, se opplysninger på siste side. Eventuelle klager vil bli sendt Statnett til uttalelse før saken legges fram for Energidepartementet.

Søknaden

Statnett SF søkte 5. juni 2024 om å utvide anleggskonsesjonen som gjelder Smestad transformatorstasjon med et 420 kV reaktivt kompenseringсанlegg. Anlegget skal driftes på 300 kV inntil videre. Plasseringen til Smestad transformatorstasjon er vist i kart 1 under. Statnett begrunner søknaden med spenningsutfordringer som bryter med krav i forskrift om leveringskvalitet i transmisjonsnettet i Oslo-området. Konsekvensene av spenningsutfordringene er at elektriske komponenter kan ødelegges og at kapasiteten i strømmettet ikke kan utnyttes fullt ut. Statnett mener disse utfordringene vil bli verre med forventet økning i forbruk, nødvendig utvikling av transmisjonsnettet, samt at spenningen i transmisjonsnettet skal heves til 420 kV. Statnett ønsker derfor å sette inn kompenseringсанlegget i Smestad transformatorstasjon. Anlegget vil kobles til eksisterende gassisolert koblingsanlegg i transformatorstasjonen, som må utvides. Som følge av den konsesjonsgitte løsningen for Hamang–Bærum–Smestad, NVE-ref. 201908956-744 har Statnett også behov for å utvide sitt gassisolerte koblingsanlegg mot Bærum. Utvidelsene inngår i tillatelsen Statnett har til koblingsanlegg i stasjonen, og kan dermed etableres uten søknad til eller behandling i NVE. Kompenseringсанlegget skal plasseres i egen sjakt i Statnetts eksisterende fjellhall på Smestad.

Statnett skriver i søknaden at det er lang leveringstid for kompenseringсанlegget, og at planlagt idriftsettelse derfor først er i 2031.

Kart 1: Kart som viser plassering av Smestad transformatorstasjon, markert med rød prikk. Kilde: Epost fra Statnett 09.05.2025.

NVEs behandling og vurdering av søknaden

NVE har ikke sendt søknaden på offentlig høring pga. sakens begrensede omfang, jf. energiloven § 2-1.

Vurdering av teknisk-økonomiske forhold

Statnett har over tid observert at det kan oppstå korte perioder med høye spenninger i 300 kV-nettet i Oslo-området, når forbruket er lavt. Statnett mener spenningene er så høye at de bryter med krav i forskrift om leveringskvalitet. Videre mener Statnett at problemene vil øke ytterligere fremover med omlegging fra luftledning til jordkabel på strekningen Hamang-Bærum-Smestad, og enda mer når spenningen i nettet skal heves til 420 kV. Konsekvensen av spenningsendringene er at elektriske komponenter kan ødelegges og at kapasiteten i nettet ikke kan utnyttes fullt ut.

Statnett oppgir i tilleggsopplysninger sendt inn til NVE 20. august 2024, at periodene med høy spenning oppstår ved lav last, natt, helg og sommerstid. Varigheten på periodene med lav spenning kan være 5-7 timer. Ved utkobling eller feil på andre kompenseringssystemer i Oslo forverres situasjonen.

Statnett mener den beste løsningen på utfordringene er å sette inn reaktiv kompensering i Smestad transformatorstasjon. Dette vil også være en reserve for andre komponenter for reaktiv kompensering i Oslo.

Et alternativt tiltak for å unngå for høye spenninger er å koble ut jordkabler i Oslo i sommerhalvåret, men Statnett skriver at dette vil gi en betydelig svekkelse av forsyningssikkerheten i Oslo-området. Andre tiltak kan være installasjon av andre komponenter for reaktiv kompensering, men disse har høyere investerings- og driftskostnader enn det Statnett nå søker om.

Statnett skriver at nullalternativet er å ikke gjennomføre noen tiltak. Dette medfører risiko for at det vil være perioder hvor de ikke opprettholder spenningsgrensene og dermed bryter forskriftskravene. Statnett har derfor lagt bort dette alternativet.

NVE mener Statnett har gjort tilstrekkelige begrunnelser av behovet for å gjennomføre tiltak. Vi mener det er viktig at Statnett opprettholder spenningsgrensene i nettet slik at de holder seg innenfor forskrift om leveringskvalitet. Videre mener vi at Statnett sin beskrivelse av fremtidig utvikling av situasjonen gjør at de ikke kan vente med å gjennomføre tiltak. NVE mener det beste alternativet for å løse problemene er å installere det omsøkte reaktive kompenseringsanlegget i Smestad transformatorstasjon.

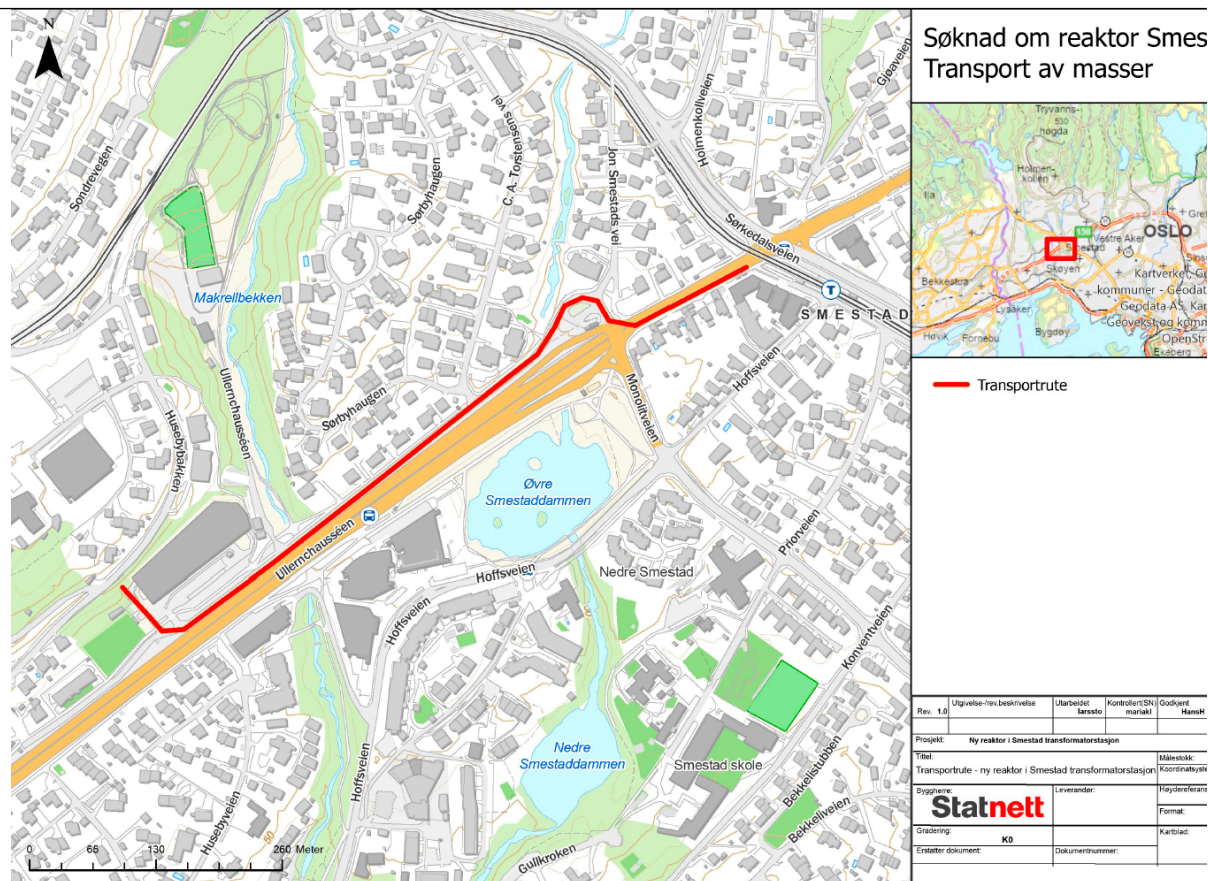
Virkninger for allmenne og private interesser

Tiltaket skal gjennomføres inne i en eksisterende fjellhall, og byggingen av ny sjakt vil medføre anleggsarbeid i form av boring, pigging og sprenging. I forbindelse med anleggsarbeidet vil det også være behov for transport av utsyr og betong, og det vil bli kjørt ut omtrent 800 m³ med sprengstein. Statnett skriver i sin søknad at transport av sprengsteinmassene kun vil gi en liten økning i trafikkmengden på offentlig vei, og at transporten skal skje langs Ullernchausseen og inn på Ring 3 ved Smestadlokket. Transportruten ut fra anleggsområdet er vist i kart 2 under.

Statnett skriver videre at tiltaket ikke vil medføre konsekvenser for friluftsliv, rekreasjon, naturmangfold, kulturminner eller landskap. NVE slutter seg til denne vurderingen siden anlegget skal etableres inne i fjellanlegget. Samtidig vil vi sette vilkår om spyling av anleggsmaskiner for å redusere spredning av støv fra anleggsområdet.

Statnett har ikke hatt kontakt med kommunen eller naboer i forbindelse med planlegging av tiltaket. NVE oppfordrer Statnett til å føre god dialog med berørte naboer og kommunen. Dette innebærer å dele relevant informasjon gjennom anleggsfasen. Transportvirksomhet skal også foregå så skånsomt som mulig for omgivelsene, og ikke medføre vesentlig fare for ferdsel i området. Bruk av eksisterende vegger og parkeringsplasser skal ikke være til vesentlig ulempe for allmenn ferdsel.

NVE vurderer at tiltaket ikke har vesentlige negative virkninger for allmenne eller private interesser. Naturmangfoldloven § 7 krever at NVE legger til grunn prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8 til 12 når vi vurderer om det kan gis tillatelse til tiltaket. I denne saken vurderer NVE at tiltaket ikke har virkninger for naturmangfold.

Kart 2: Utkjøringssted og planlagt transportrute som vist med rød strek. Kilde: Statnetts søknad av 5. juni 2024.

Konklusjon

NVE mener tiltaket har begrensede virkninger for allmenne og private interesser, og at fordelene ved tiltaket er større enn ulempene. NVE gir derfor tillatelse i medhold av energiloven § 3-1 til Statnett SF for å bygge, eie og drive et reaktivt kompenseringssystem med spenning (420) 300 kV i Smestad transformatorstasjon i Oslo kommune. Tillatelsen gis i anleggskonsesjonen, NVE-ref. 202410357-5.

Orientering av systemansvarlig

NVE viser til forskrift om systemansvaret i kraftsystemet. Forskriften gjelder systemansvarlig og enhver som helt eller delvis eier eller driver nett, produksjon eller organisert markedsplass, samt omsetter og sluttbrukere. Konsesjonæren plikter å informere systemansvarlig i tråd med kravene i gjeldende forskrift. Systemansvarlig skal blant annet fatte vedtak om godkjenning av nye anlegg eller endringer i eksisterende anlegg før disse kan idriftsettes. Plikten til å informere systemansvarlig gjelder også ved endringer i anlegget som ikke utløser behovet for ny anleggskonsesjon. Se Reguleringsmyndigheten for energi sine nettsider for mer informasjon om systemansvarsforskriften og veiledere. Se Statnetts nettsider for gjeldende retningslinjer.

Om byggesaksbehandling

Anlegg for overføring og omforming av elektrisk energi er unntatt fra behandling etter plan og bygningsloven, jf. pbl. § 1-3. Bygg direkte tilknyttet den daglige driften av energianlegg skal derfor ikke byggesaksbehandles. NVE mener det aktuelle bygget faller inn under unntaket i § 1-3, og det skal derfor ikke byggesaksbehandles av kommunen. Aktuelle bygg skal likevel utformes i tråd med relevante krav i forskrift om tekniske krav til byggverk (FOR 2017-06-19-840). Konesesjonæren er ansvarlig for at forskriftens krav etterfølges.

Om rammene for konsesjonen

Konesesjonene er nå spesifisert slik at konsesjonæren selv kan bestemme antall og ytelse på transformatorer, innenfor rammene av et øvre tak for spenningsnivå og eksisterende bygningsmasse/celler. Nye transformatorceller vil normalt kreve søknad. Det vil ikke kreve søknad å utvide eksisterende koblingsanlegg med nye bryterfelt inne i eksisterende bygning eller innenfor eksisterende inngjerdede stasjonsområde, så lenge øvre spenningsnivå spesifisert i konsesjonen ikke endres. Nytt kompenseringanlegg og jordslutningsspoler er fremdeles søknadspliktige. Dersom konsesjonæren har områdekonesesjon der en (transformator)stasjon er plassert, kan alle anlegg opp til og med 22 kV bygges og drives av områdekonesesjonær uten konsesjonssøknad.

Som tidligere vil det kreve søknad for å etablere nye, inngjerdede stasjonsområder og å utvide eksisterende stasjonsområder. Nye bygninger inne på stasjonsområdet vil som hovedregel kreve søknad, inkludert nye transformatorceller.

For inngjerdede stasjoner, vil bygninger med grunnflate opptil 50 m², der høyden på det nye bygget ikke er høyere enn eksisterende bygninger på stasjonsområdet, ikke kreve søknad. Tilbygg på eksisterende bygninger krever som hovedregel konsesjonsbehandling, med unntak av tilbygg på maks 50 m² fra konsesjonsgitt bygningsareal, der høyden på tilbygget heller ikke er høyere enn eksisterende bygning. Det kan bygges ett slik tilbygg før det må søkes om ny konsesjon. Dette fremkommer av vilkår 8 i vedlagte anleggskonesesjon.

Med hilsen

Ingrid Myrtveit
seksjonssjef

Jonas Mathisen
rådgiver

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Mottakerliste:

STATNETT SF

Kopimottakerliste:

STATENS VEGVESEN

STATNETT SF - Lars Størset

STATNETT SF - Hans Herlofsen

ELVIA AS

DIREKTORATET FOR SAMFUNNSSIKKERHET OG BEREDSKAP (DSB) REGION ØST-NORGE

OSLO KOMMUNE EIENDOMS- OG BYFORNYELSESETATEN

Oslo kommune - Bydel Ullern

STATSFORVALTEREN I ØSTFOLD, BUSKERUD, OSLO OG AKERSHUS

Orientering om rett til å klage

Frist for å klage	Fristen for å klage på vedtaket er 18. august 2025 eller 3 uker fra den dagen vedtaket kom frem til deg. Fristen er forlenget på grunn av sommerferien. Hvis vedtaket ikke har kommet frem til deg, starter fristen å løpe fra den dagen du fikk eller burde ha fått kjennskap til vedtaket. Det er tilstrekkelig at du postlegger klagen før fristen løper ut. Klagen kan ikke behandles dersom det har gått mer enn 1 år siden NVE fattet vedtaket.
Du kan få begrunnelsen for vedtaket	Hvis du har fått et vedtak uten begrunnelse, kan du be NVE om å få en begrunnelse. Du må be om begrunnelsen før klagefristen løper ut.
Hva skal med i klagen?	Klagen bør være skriftlig. I klagen må du: <ul style="list-style-type: none">• Skrive hvilket vedtak du klager på.• Skrive hvilket resultat du ønsker.• Opplyse om du klager innenfor fristen.• Undertegne klagen. Hvis du bruker en fullmektig, kan fullmektigen undertegne klagen. I tillegg bør du begrunne klagen. Dette betyr at du bør forklare hvorfor du mener vedtaket er feil.
Du kan få se dokumentene i saken	Du har rett til å se dokumentene i saken, med mindre dokumentene er unntatt offentlighet. Du kan henvende deg til NVE for å få innsyn i saken.
Vilkår for å gå til domstolene	Hvis du mener vedtaket er ugyldig, kan du gå til søksmål. Du kan bare gå til søksmål dersom du har klaget på NVEs vedtak, og klagen er avgjort av Energidepartementet (ED) som overordnet forvaltningsorgan. Du kan likevel gå til søksmål dersom det har gått 6 måneder siden du sendte klagen, og det ikke skyldes forsømmelse fra din side at klagen ikke er avgjort.
Sakskostnader	Dersom NVE eller ED endrer vedtaket til din fordel, kan du søke om å få dekket vesentlige og nødvendige kostnader. Du må søke om dette innen 3 uker etter at klagevedtaket kom frem til deg.
Hvem kan klage på vedtaket?	Hvis du er part i saken, kan du klage på vedtaket. Du kan også klage på vedtaket hvis du har rettslig klageinteresse i saken.
Hvor skal du sende klagen?	Du må adressere klagen til ED, men sende den til NVE. NVEs -epostadresse er nve@nve.no . NVE vurderer om vedtaket skal endres. Dersom NVE ikke endrer vedtaket, vil vi sende klagen til ED.

Denne forklaringen er basert på forvaltningslovens regler i §§ 11, 18, 19, 24, 27 b, 28, 29, 31, 32 og 36.